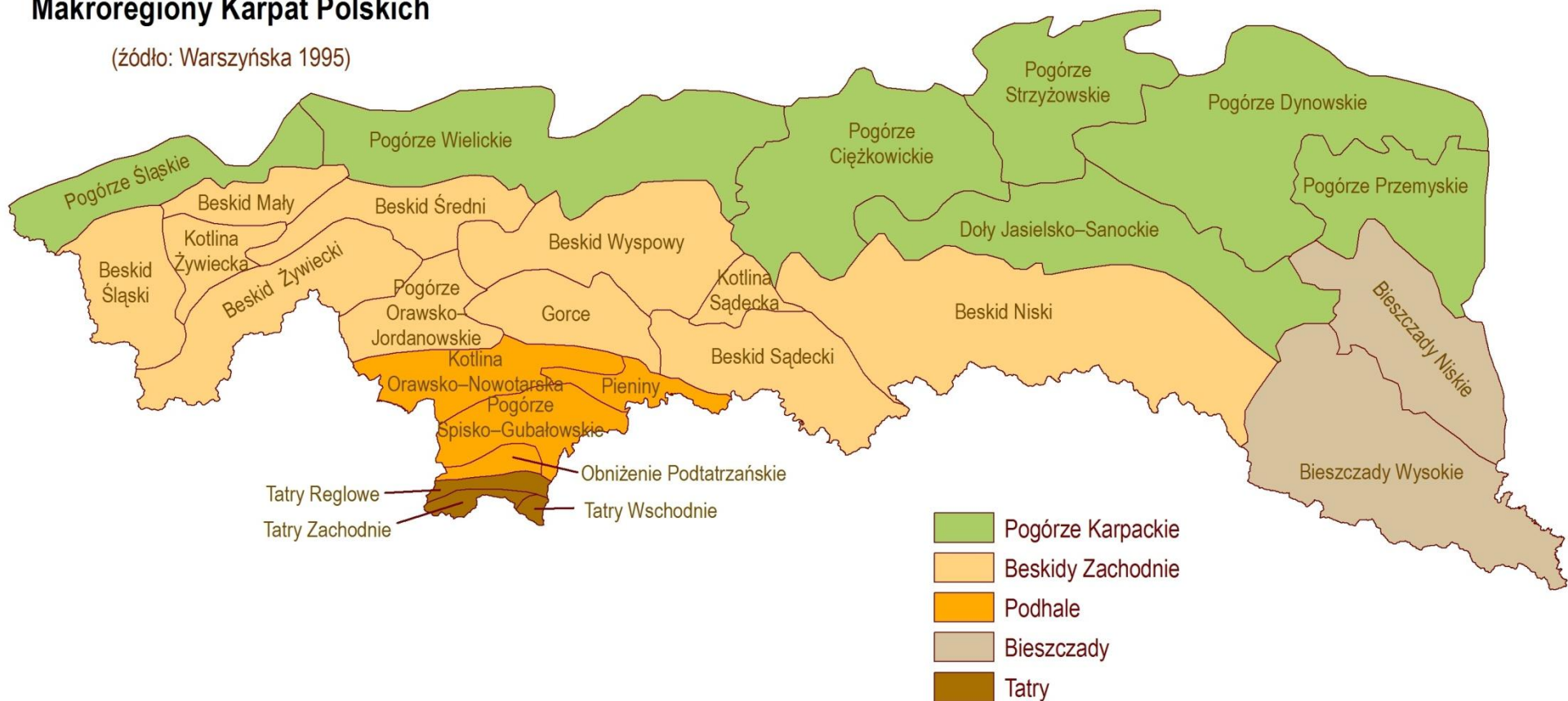

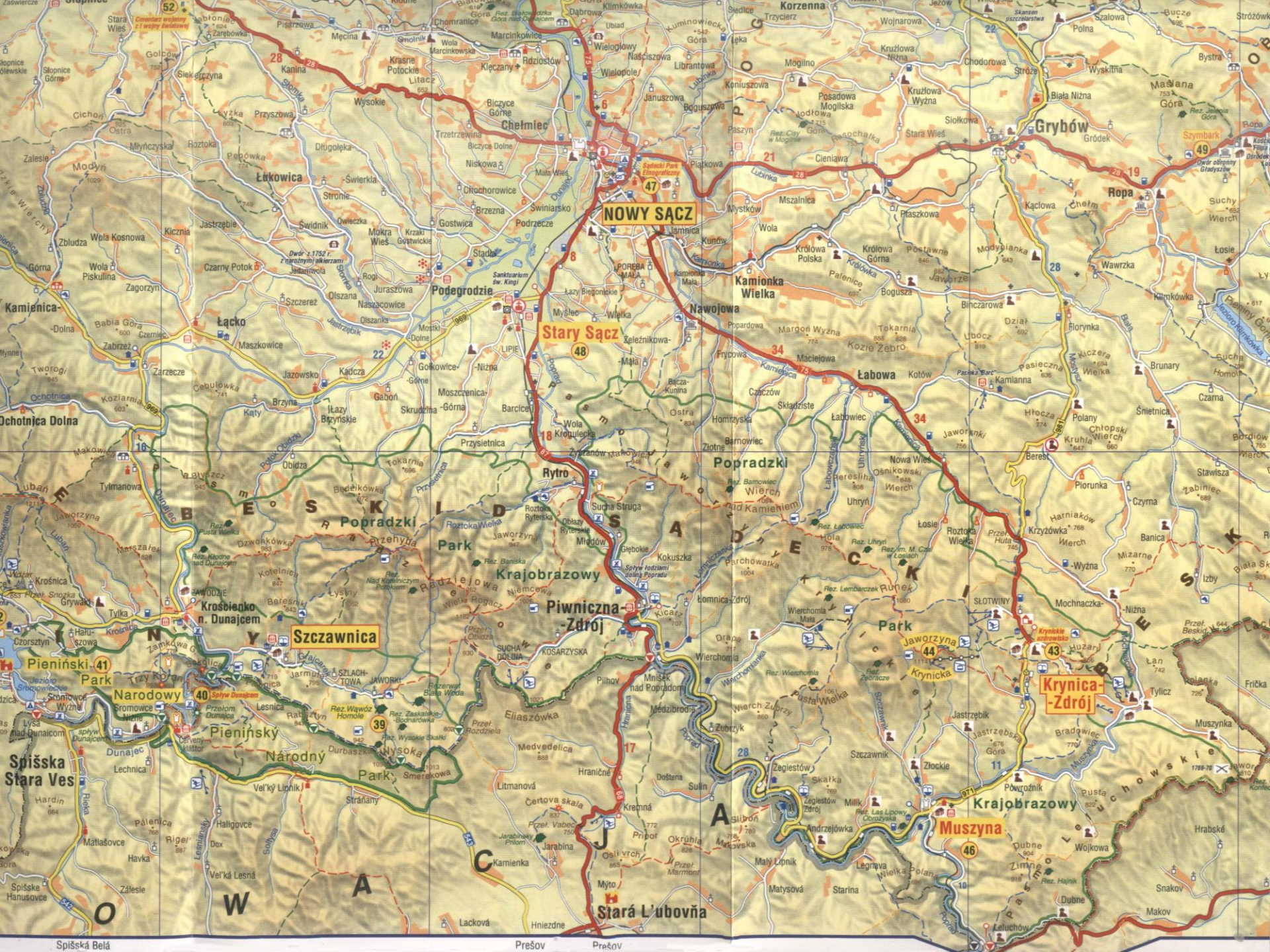
Beskid Sądecki

Makroregiony Karpat Polskich

(źródło: Warszyńska 1995)

Beskid Sądecki (513.54)

– pasmo górskie w Karpatach Zachodnich, należące do Beskidów Zachodnich.

Rozciągające się na powierzchni ok. 670 km², pomiędzy Dunajcem na zachodzie a dolinami Kamienicy, Mochnaczki, Muszynki i Przełęczą Tylicką (688 m n.p.m.) na wschodzie.

Najwyższym szczytem jest Radziejowa – 1262 m n.p.m.

Góry zbudowane są z fliszu płaszczowiny magurskiej.

Położenie

Beskid Sądecki od zachodu ograniczony jest doliną Dunajca, która oddziela go od Gorców, a na północnym zachodzie – od Beskidu Wyspowego. Od północy sąsiaduje z Kotliną Sądecką. Na północnym wschodzie i wschodzie doliny Kamienicy, Mochnaczki, Muszynki oraz Przełęcz Tylicka i Krzyżówka są granicą z Beskidem Niskim. Od południowego wschodu przez dolinę Muszynki sąsiaduje z Górami Leluchowskimi (grupą Zimnego i Dubnego) o nieustalonej jednoznacznie przynależności, zaliczanymi do Gór Czerchowskich albo Beskidu Sądeckiego.

Na południu pasmo poprzez granicę państwową, biegnącą rzeką Poprad i łądem, sąsiaduje ze słowackimi Górami Lubowelskimi (słow. Ľubovnianska vrchovina), natomiast dalej na wschód – z Małymi Pieninami poprzez przełęcz Rozdziela oraz Grajcarek.

Topografia

Płynący przez Beskid Sądecki Poprad dzieli go swoją przełomową doliną na dwa pasma:

Pasma Radziejowej

Pasma Jaworzyny Krynickiej

Pasma Radziejowej położone jest na zachód od Popradu. Znajduje się tu najwyższa Radziejowa oraz wszystkie pozostałe w regionie szczyty przekraczające 1200 m n.p.m. Pasma Jaworzyny z najwyższą Jaworzyną Krynicką (1114 m n.p.m.) leży na wschód od pasma Radziejowej i przełomu Popradu. Tylko dwa wzniesienia – Jaworzyna oraz Wielka Bukowa (1104 m n.p.m.) mają wysokość większą niż 1100 m n.p.m.

Obydwie części mają charakter podłużnych pasm górskich złożonych z grzbietu głównego oraz odbiegających od niego grzbietów bocznych. Są one dosyć wyrównane, toteż szczyty, z wyjątkiem Radziejowej i Jaworzyny, charakteryzują się niewielką wybitnością. Oprócz tego, region cechuje stosunkowa lesistość. Z wyjątkiem niżej położonych terenów sąsiadujących z miejscowościami, raczej mało jest polan i łąk w porównaniu z okolicznymi pasmami gór.

Grzbiet główny przebiega następująco

(kierunek ze wschodu na zachód):

Jaworzyna Krynicka (1114 m n.p.m., najwyższy szczyt pasma) → Bukowa (1077) → Czubakowska (1082) → Runek (1080) → Hola (978) → Jawor (1027) → Hala Łabowska (1037) → Wierch nad Kamieniem (1084) → Hala Pisana (1044) → Jaworzyna Kokuszczańska (969) → Makowica (948) → Zamczysko (?).

Po Zamczysku grzbiet opada ku Popradowi i za Rytrem wznosi się już Pasma Radziejowej: Kordowiec (763) → Niemcowa (1001) → Międzyradziejówki (1037) → Wielki Rogacz (1182) → Radziejowa (1262, najwyższy szczyt całego Beskidu Sądeckiego) → Mała Radziejowa (1207) → Bukowinki (1217) → Złomisty Wierch (1226) → Wielka Przehyba (1193) → Przehyba (1175) → Skałka (1161) → Rokita (885) → Kuba (888) → Dzwonkówka (983) – tutaj grzbiet kieruje się na północ → Błyszcz (945) → Jaworzynka (936) → Koziarz (934) → Suchy Groń (835) → Wojakówka (834) → Okrąglice: Pd. (785) i Pn. (764) → Cebulówka (741) → Bukowina (?)

Lista wszystkich szczytów w Beskidzie Sądeckim powyżej 1000 m n.p.m.:

Oznaczenia:

PR – Pasma Radziejowej, PJ – Pasma Jaworzyny Krynickiej, * – główny grzbiet

1. Radziejowa 1262 PR *	21. Pusta Wielka 1061 PJ
2. Złomisty Wierch 1226 PR *	22. Spadzie 1058 PR
3. Bukowinki 1217 PR *	23. Łysiny 1052 PR
4. Mała Radziejowa 1207 PR *	24. Hała Pisana 1044 PJ *
5. Wielka Przehyba 1192 PR *	25. Wyżne 1040 PR
6. Wielki Rogacz 1182 PR *	26. Wietrzne Dziury 1038 PR,
7. Przehyba 1175 PR *	27. Międzyradziejówki 1037 PR *,
8. Mały Rogacz 1162	Hała Łabowska 1037 PJ *
9. Skałka 1161 PR *	28. Wargulszańskie Góry 1035 PJ
10. Jasiennik 1128 PR	29. Kotylniczy 1032 PJ
11. Czeremcha 1124 PR	30. Jawor 1027 PJ *
12. Zgrzypy 1120 PR	31. Kiczora 1024 PR
13. Jaworzyna Krynicka 1114 PJ *	32. Eliaszówka 1023 PR
14. Wielka Bukowa 1104 PJ	33. Parchowatka 1005 PJ
15. Wierch nad Kamieniem 1084 PJ *	34. Góra Sokołowska 1003 PJ
16. Czubakowska 1082 PJ *	35. Jaworzynka 1002 PJ
17. Runek 1080 PJ *	36. Niemcowa 1001 PR *
18. Pieniążna 1078 PR	
19. Bukowa 1077 *	
20. Jaworzyny 1068 PR	

Wody powierzchniowe

Obszar Beskidu Sądeckiego należy do dorzecza Dunajca w zlewisku Morza Bałtyckiego. Jedyną większą rzeką przepływającą przez region jest Poprad, natomiast Dunajec opływa go od zachodu i północy, będąc jego granicą. Większość cieków wodnych stanowią spływające z gór liczne potoki, płynące dolinami usytuowanymi najczęściej pomiędzy bocznymi grzbietami górskimi. Uchodzą one bezpośrednio do Dunajca lub Popradu bądź za pośrednictwem mniejszych rzek znajdujących się na granicy regionu, takich jak Grajcarek, Kamienica, czy Muszynka. W Beskidzie Sądeckim jest niewiele zbiorników wodnych – są to niewielkie jeziora osuwiskowe, których przykładem jest Młaka w rezerwacie przyrody Baniska.

Hydrografia

Przez samo Pasma Radziejowej i Pasma Jaworzyny nie przepływają żadne większe rzeki; Dunajec Poprad i Kamienica Nawojowska są tylko jego granicą. Podobnie jest ze zbiornikami wodnymi – nie występują tu jeziora ani stawy.

Pasmo Radziejowej

W dolinach płyną jednak liczne potoki, z których ważniejsze to: Obidzki Potok, Jaworzynka, Przysietnica, Wielka Roztoka, Mała Roztoka, Skotnicki Potok, Sopotnicki Potok, Sielski Potok, Stary Potok, Czarna Woda, Biała Woda oraz Czercz. Są to przeważnie dopływy Dunajca lub Grajcarka, tylko Czercz oraz Mała i Wielka Roztoka uchodzą do Popradu. Na Sopotnickim Potoku znajduje się ponadto wodospad Zaskalnik.

Pasmo Jaworzyny

Tu ważniejsze potoki to:

Homerka, Czaczowiec, Składzisszczańki, Feleczyń, Łabowszczański, Uhryński, Kryściów, Łosiański, Roztoka, Kryniczanka, Palenica, Czarny Potok, Muszynka, Smereczek, Złocki Potok z dopływem Szczawnika, Milik, Żegiestowski, Wierchomlański, Łomniczanka, Jaworzyna (Kokuszka), Głębończanka, Życzanowski, Krogulecki?, Popowicki?, Żeleźnicki

Turystyka

Region jest bardzo atrakcyjny pod względem turystycznym, głównie ze względu na piękne krajobrazy, (przełom rzeczny Popradu), liczne uzdrowiska (wody mineralne), bogate dziedzictwo kulturowe regionu (np. szlak architektury drewnianej), folklor.

Największymi ośrodkami turystycznymi są powstałe w pobliżu źródeł i ujęć wód mineralnych miasta i wsie uzdrowiskowe, takie jak: Krynica-Zdrój, Muszyna, Piwniczna-Zdrój, Rytro, Żegiestów-Zdrój, a także położona na granicy Pasma Radziejowej i Małych Pienin Szczawnica. W Krynicy, Muszynie, Wierchomli Małej oraz należącej do Piwnicznej Suchoj Dolinie znajdują się kompleksy wyciągów i stoków narciarskich. Jednym z najpopularniejszych jest Jaworzyna Krynicka, na którą z doliny Czarnego Potoku w Krynicy wjeżdża linowa kolej gondolowa. Działa ona również latem, wwożąc turystów na bezleśny, widokowy wierzchołek.

W górach poprowadzono wiele szlaków turystyki pieszej, z których najważniejszy i najdłuższy jest przebiegający głównymi grzbietami Pasm Radziejowej i Jaworzyny Główny Szlak Beskidzki, znakowany na czerwono. Wytyczone są także szlaki rowerowe, a nawet przebiega tędy Transbeskidzki Szlak Konny. W porównaniu z sąsiednimi pasmami góorskimi, jest tu niewiele punktów widokowych. Najważniejsze i najbardziej znane to: Przehyba, wieża na Radziejowej, Wielki Rogacz oraz Jaworzyna Krynicka. Są to zarazem najbardziej popularne wśród turystów szczyty w regionie. Przemierzający szlaki turyści mogą nocować w pięciu schroniskach PTTK. Są to:

Schronisko PTTK pod Bereśnikiem

Schronisko PTTK na Przehybie

Schronisko PTTK na Hali Łabowskiej

Bacówka PTTK nad Wierchomlą

Schronisko PTTK na Jaworzynie Krynickiej

Istnieje też kilka schronisk prywatnych.

Do innych obiektów atrakcyjnych turystycznie należą skałki (np. Diabelski Kamień na stoku Jaworzyny, Kamień Świętej Kingi pod Skałą) czy niewielkie wodospady na potokach, jak na przykład Zaskalnik. Występują tu również zabytki – ruiny zamku w Rytrze i Muszynie, kościół w Jazowsku oraz obiekty szlaku architektury drewnianej, do których należą: drewniana zabudowa Krynicy, cerkwie m.in. w Powroźniku, Szczawniku, Wierchomli Wielkiej, Miliku oraz Złockiem, a także kościół w Tyliczu. W przełomie Popradu, pomiędzy Piwniczną a Rytrem, organizowany jest spływ flisackimi tratwami.

Szlaki turystyczne

Główny Szlak Beskidzki na odcinku Krościenko – Przehyba – Radziejowa – Rytro

Jaworki – Przełęcz Gromadzka – Piwniczna-Zdrój Szczawnica – Bryjarka –

Bereśnik – Dzwonkówka – Jaworzynka – Łącko

Stary Sącz – Przehyba

Piwniczna-Zdrój – Niemcowa

Tylmanowa – Jaworzynka

Szczawnica – Przehyba – Jazowsko

Przełęcz Gromadzka – Eliaszkówka – Piwniczna-Zdrój

Barcice – na stoku Wdżarów Wyżnych

Szczawnica – Przehyba – Wietrzne Dziury – Rytro

Obidza – Rokita – przełęcz Przysłop

szlak Tarnów – Wielki Rogacz na odcinku przełęcz Rozdziela – Przełęcz

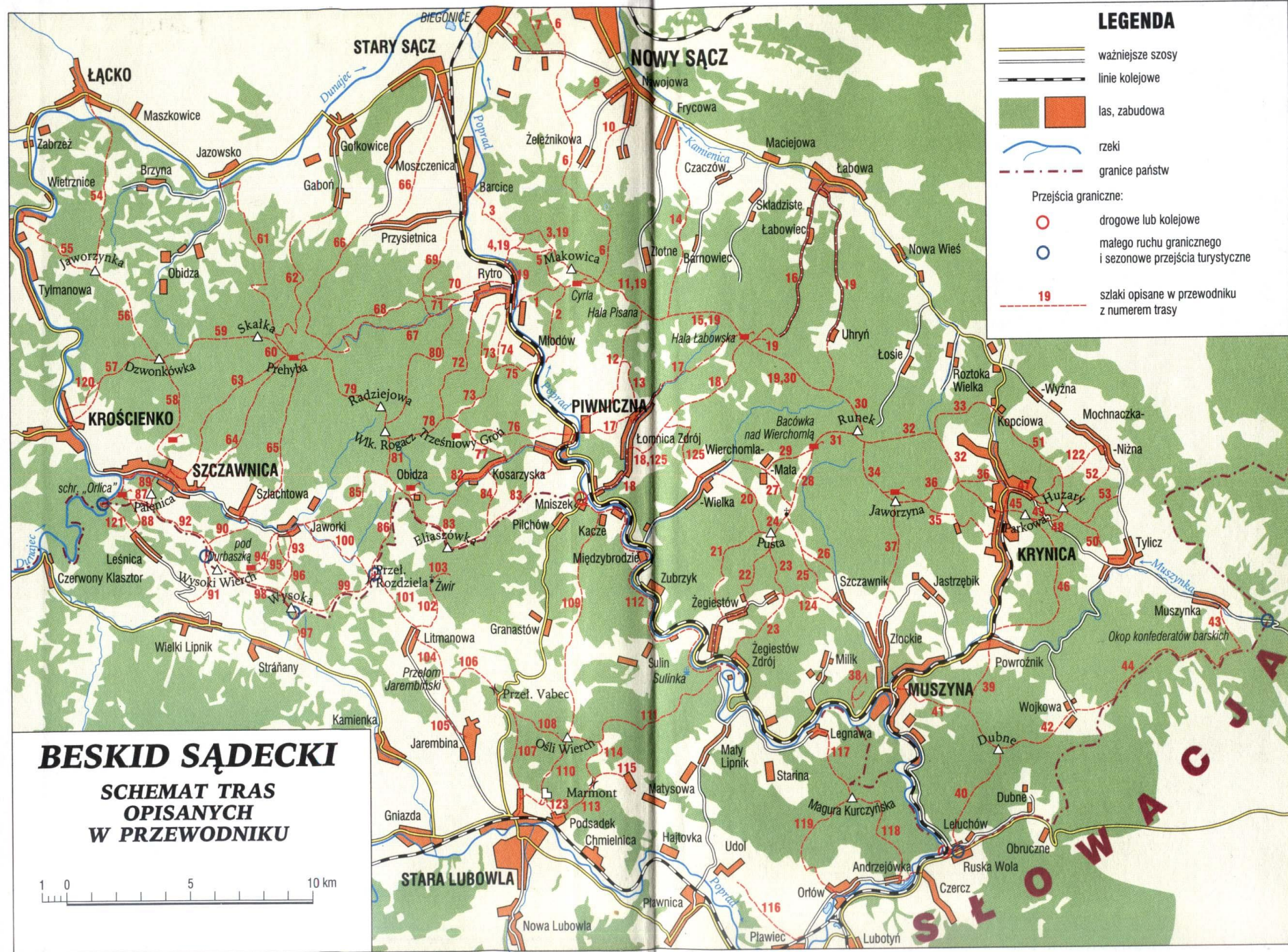
Gromadzka – Wielki Rogacz

dojście do Chatki pod Niemcową ze szczytu

LEGENDA

- ważniejsze szosy
- linie kolejowe
- las, zabudowa
- rzeki
- granice państw
- Przejścia graniczne:
 - drogowe lub kolejowe
 - małego ruchu granicznego i sezonowe przejścia turystyczne
 - 19 szlaki opisane w przewodniku z numerem trasy

BESKID SĄDECKI SCHEMAT TRAS OPISANYCH W PRZEWODNIKU

Pasma Radziejowej

Pasma Radziejowej – pasmo górskie w Beskidzie Sądeckim będące, obok Pasma Jaworzyny, jedną z jego dwóch głównych części. Rozciąga się od doliny Dunajca na zachodzie po dolinę Popradu na wschodzie. Znajdują się tu wszystkie szczyty Beskidu Sądeckiego wznoszące się powyżej 1200 m n.p.m., łącznie z najwyższą Radziejową, od której pasmo wzięło swoją nazwę.

Topografia

Główny grzbiet Pasma Radziejowej przebiega od doliny Dunajca w okolicy Łącka początkowo na południe, kulminując w Cebulówce, Koziarzu i Jaworzynce, aż do szczytu Dzwonkówki. Tam zmienia kierunek na równoleżnikowy, biegnąc na wschód. Obniża się na przełęcz Przysłop, by potem wznieść się ku kulminacji Skałki. Następnie przebiega przez Przehybę, Wielką Przehybę, gdzie skręca na południe. Dalej, kierując się przez bliźniacze szczyty Złomistego Wierchu oraz Przełęcz Długą, osiąga najwyższy szczyt – Radziejową. Stąd obniża się na przełęcz Żłobki, wznosząc się potem na Wielki Rogacz. Tutaj skręca ponownie na wschód, w stronę Niemcowej, za którą kierując się ku północnemu wschodowi, osiąga Kordowiec i opada zboczem do doliny Popradu w okolicy Rytra.

Odbiegają od niego liczne grzbiety boczne. Większość ma przebieg południkowy i ciągnie się po doliny Dunajca na północy i zachodzie oraz Grajcarka na południu. Do największych należą grzbiety odbiegające:

na północ

- ze Skałki (Jasiennik)

- z Wielkiej Przehyby (część północna – Zgrzypy, część wschodnia – Wietrzne Dziury)

na południe

- z Dzwonkówki (Bereśnik, Bryjarka)

- z Przehyby na południowy zachód (Czeremcha, Łysiny, Kuni Wierch, Gabańka)

- z Przehyby na południe (Pieniążna, Kiczora, Stary Wierch, wraz z bocznymi odgałęzieniami)

- z Wielkiego Rogacza (Mały Rogacz, Gromadzka Przełęcz), dzieli się następnie na dwie odnogi:

 - południowa (Szczob, przełęcz Rozdziela)

 - wschodnia (Eliaszkówka)

Pasma Eliaszkówki grzbietem odchodzącym z niej na południe, na Słowację, przechodzi w Góry Lubowelskie (słow. Lubovnianska vrchovina).

Turystyka

Głównym ośrodkiem turystycznym jest leżąca na granicy Beskidu Sądeckiego i Małych Pienin Szczawnica. Jest to miejscowość przede wszystkim uzdrowiskowa, znajdują się tutaj źródła wód mineralnych. Jest tu również najbardziej rozwinięta baza turystyczna. W samych górach położone są dwa schroniska PTTK: pod Bereśnikiem oraz na Przehybie. Poza tym są trzy inne schroniska: studencka Chatka pod Niemcową, Bacówka na Obidzy, a także Chata Kordowiec. Na opadających ku dolinie Czercza stokach Eliaszkówki, w części Piwnicznej-Zdroju zwanej Suchą Doliną, znajduje się kompleks wyciągów narciarskich. Jest to jeden z większych w regionie ośrodków turystyki zimowej.

Pasma Jaworzyny

Pasma Jaworzyny – pasmo górskie w Beskidzie Sądeckim. Główny grzbiet ma przebieg równoleżnikowy – ciągnie się przez Makowicę (948 m n.p.m.), pozbawione kulminacji Zadnie Góry (969 m n.p.m.), Pisaną Halę (1038 m n.p.m.), Wierch nad Kamieniem (1084 m n.p.m.), Łabowską Halę (1061 m n.p.m.), Runek (1080 m n.p.m.) do najwyższej w całej grupie Jaworzyny Krynickiej (1114 m n.p.m.).

Topografia – do uzupełnienia

Główny grzbiet Pasma Radziejowej przebiega od doliny Dunajca w okolicy Łącka początkowo na południe, kulminując w Cebulówce, Koziarzu i Jaworzynce, aż do szczytu Dzwonkówki. Tam zmienia kierunek na równoleżnikowy, biegnąc na wschód. Obniża się na przełęcz Przysłop, by potem wznieść się ku kulminacji Skałki. Następnie przebiega przez Przehybę, Wielką Przehybę, gdzie skręca na południe. Dalej, kierując się przez bliźniacze szczyty Złomistego Wierchu oraz Przełęcz Długą, osiąga najwyższy szczyt – Radziejową. Stąd obniża się na przełęcz Żłobki, wznosząc się potem na Wielki Rogacz. Tutaj skręca ponownie na wschód, w stronę Niemcowej, za którą kierując się ku północnemu wschodowi, osiąga Kordowiec i opada zboczem do doliny Popradu w okolicy Rytra.

Odbiegają od niego liczne grzbiety boczne. Większość ma przebieg południkowy i ciągnie się po doliny Dunajca na północy i zachodzie oraz Grajcarka na południu. Do największych należą grzbiety odbiegające:

na północ

- ze Skałki (Jasiennik)

- z Wielkiej Przehyby (część północna – Zgrzypy, część wschodnia – Wietrzne Dziury)

na południe

- z Dzwonkówki (Bereśnik, Bryjarka)

- z Przehyby na południowy zachód (Czeremcha, Łysiny, Kuni Wierch, Gabańka)

- z Przehyby na południe (Pieniążna, Kiczora, Stary Wierch, wraz z bocznymi odgałęzieniami)

- z Wielkiego Rogacza (Mały Rogacz, Gromadzka Przełęcz), dzieli się następnie na dwie odnogi:

 - południowa (Szczob, przełęcz Rozdziela)

 - wschodnia (Eliaszkówka)

Pasma Eliaszkówki grzbietem odchodzącym z niej na południe, na Słowację, przechodzi w Góry Lubowelskie (słow. Lubovnianska vrchovina).

Turystyka do poprawki

Głównym ośrodkiem turystycznym jest leżąca na granicy Beskidu Sądeckiego i Małych Pienin Szczawnica. Jest to miejscowość przede wszystkim uzdrowiskowa, znajdują się tutaj źródła wód mineralnych. Jest tu również najbardziej rozwinięta baza turystyczna. W samych górach położone są dwa schroniska PTTK: pod Bereśnikiem oraz na Przehybie. Poza tym są trzy inne schroniska: studencka Chatka pod Niemcową, Bacówka na Obidzy, a także Chata Kordowiec. Na opadających ku dolinie Czercza stokach Eliaszkówki, w części Piwnicznej-Zdroju zwanej Suchą Doliną, znajduje się kompleks wyciągów narciarskich. Jest to jeden z większych w regionie ośrodków turystyki zimowej.

Ochrona przyrody

Przeważającą część obszaru Beskidu Sądeckiego obejmuje Popradzki Park Krajobrazowy.

W jego obrębie utworzono też wiele rezerwatów przyrody:

Pasma Radziejowej

rezerwat przyrody Baniska

rezerwat przyrody Kłodne nad Dunajcem

rezerwat przyrody Nad Kotelnicznym Potokiem

rezerwat przyrody Pusta Wielka

Pasma Jaworzyny Krynickiej

rezerwat przyrody Barnowiec

rezerwat przyrody Lembarczek

rezerwat przyrody Łabowiec

rezerwat przyrody w Łosiach im. prof. M. Czai

rezerwat przyrody Uhryń

rezerwat przyrody Wierchomla

rezerwat przyrody Żebracze

rezerwat przyrody las lipowy Obrożyska na Mikowej Górze

rezerwat przyrody Hajnik

rezerwat Okopy Konfederackie

Wybrane Rezerваты Przyrody Beskidu Sądeckiego

Na terenie województwa małopolskiego znajdują się 84 rezerваты przyrody, o łącznej powierzchni 2770 ha.

Rezerwat przyrody Baniska – ścisły rezerwat przyrody na terenie miejscowości Rozтока Ryterska w gminie Rytrо w województwie małopolskim. Znajduje się w Paśmie Radziejowej w Beskidzie Sądeckim, na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego. Utworzony został już w 1922 przez Adama Stadnickiego, ówczesnego właściciela tych terenów. W 1955 decyzją Ministra Leśnictwa powtórnie otrzymał status rezerwatu. Miał wówczas powierzchnię 17,69 ha. W 1983 został powiększony do 55,52 ha.

Rezerwat zajmuje obszar Potoku Baniska (dopływ potoku Wielka Rozтока), wciętego w strome północne zbocza Radziejowej, na wysokości od 775 do 1035 m n.p.m. Jest to rezerwat leśny, ze względu na główny typ ekosystemów. Utworzono go dla ochrony dobrze zachowanego pierwotnego fragmentu lasów ze starymi okazami drzew, wiek najstarszych szacuje się na ok. 200 lat. Dominuje buk zwyczajny, duży też udział ma jodła pospolita i klon jawor, nielicznie występuje świerk pospolity. Niektóre okazy jodły osiągają wysokość 30 m i 1 m średnicy pnia, niektóre jawory 25 m wysokości i 65 cm średnicy. W rezerwacie znajdują się najważniejsze dla Karpat typy leśnych zbiorowisk roślinnych, poczynając od żyznej buczyny karpackiej, poprzez ubogie bukowe lasy górskie, dolnoreglowy bór świerkowo-jodłowy, po górnoreglową świerczynę karpacką. Oprócz zbiorowisk leśnych występują mikrosiedliska nieleśnych zbiorowisk roślinnych naskalnych, łąkowych, źródliskowych i wodnych. Planowane jest powiększenie obszaru rezerwatu o 86,44 ha. Łączna powierzchnia rezerwatu wyniosłaby 141,96 ha. Na poszerzonym obszarze rezerwatu znajduje się rzadko spotykane w Karpatach obsekwentne osuwisko dolinne, dwie wyniosłe formy terenu, formy skałkowe oraz jeziorka zastoiskowe (według innych źródeł osuwiskowe) nazywane Baniami lub Młaką. Właśnie od tego jeziorka pochodzi nazwa rezerwatu. Przy dolnym skraju rezerwatu znajduje się ujęcie wody pitnej dla Rytra.

Przez obszar rezerwatu nie prowadzi żaden znakowany szlak turystyczny, można go jednak zwiedzić korzystając z wyznaczonej w 2005 ścieżki dydaktycznej „Rogasiowy szlak”.

Rezerwat przyrody Kłodne nad Dunajcem – krajobrazowy rezerwat przyrody znajdujący się w przysiółku Kłodne należącym do miejscowości Tylmanowa w gminie Ochotnica Dolna, w powiecie nowotarskim w województwie małopolskim. Utworzony został w 1960 i ma powierzchnię 90 ha. Znajduje się na obszarze Beskidu Sądeckiego. Rezerwat położony jest na dzikim, bardzo stromym i trudno dostępnym prawym zboczu doliny Dunajca, który tworzy w tym miejscu zakole zwane Przełomem Tylmanowskim. Dodatkowo zbocze to przecięte jest głęboką kotliną potoku nazywanego Potokiem Lewa Ręka lub Potokiem po Lewej Ręce, uchodzącego do Dunajca. Po jego północnej stronie wznosi się Błyszcz (842 m), po południowej Wyśnia Góra (638 m). Z powodu właśnie trudnego dostępu i bardzo stromych zboczy zachował się tutaj las, podczas gdy tereny Kłodnego po drugiej stronie Dunajca, znajdujące się już na obszarze Gorców, zostały zamienione na pola uprawne i łąki, a ostatnio stopniowo zabudowują się. Jesienią liście buków na całym zboczu przebarwiają się stopniowo na żółty, a potem ciemnoczerwony kolor. Jest to tzw. buczyna kwaśna, dominującym i niemal jedynym gatunkiem drzew tu rosnących jest buk zwyczajny z bardzo ubogą warstwą podszytu. Obszar rezerwatu jest trudno dostępny, doskonale jednak widoczny jest z drogi Nowy Sącz – Krościenko. Rozpoznać można go po stojącym tuż przy Dunajcu drewnianym domku robotników leśnych. W rejonie rezerwatu, jak podaje Jan Długosz, niegdyś poszukiwano złota.

Okopy Konfederackie –
krajobrazowy rezerwat przyrody znajdujący
się w rejonie okopów konfederatów
barskich na Jaworze (gmina Krynica-Zdrój,
nadleśnictwo Piwniczna) w województwie
małopolskim.

Rok utworzenia: 1963

Powierzchnia: 2,62 ha

Chroniona flora w rezerwacie:
ochrona ścisła

**Dziewięciśł bezłodygowy (*Carlina*
acaulis)**

Podkolan biały (*Platanthera bifolia*)
ochrona częściowa

**Kocanki piaskowe (*Helichrysum*
arenarium)**

Kalina koralowa (*Viburnum opulus*)

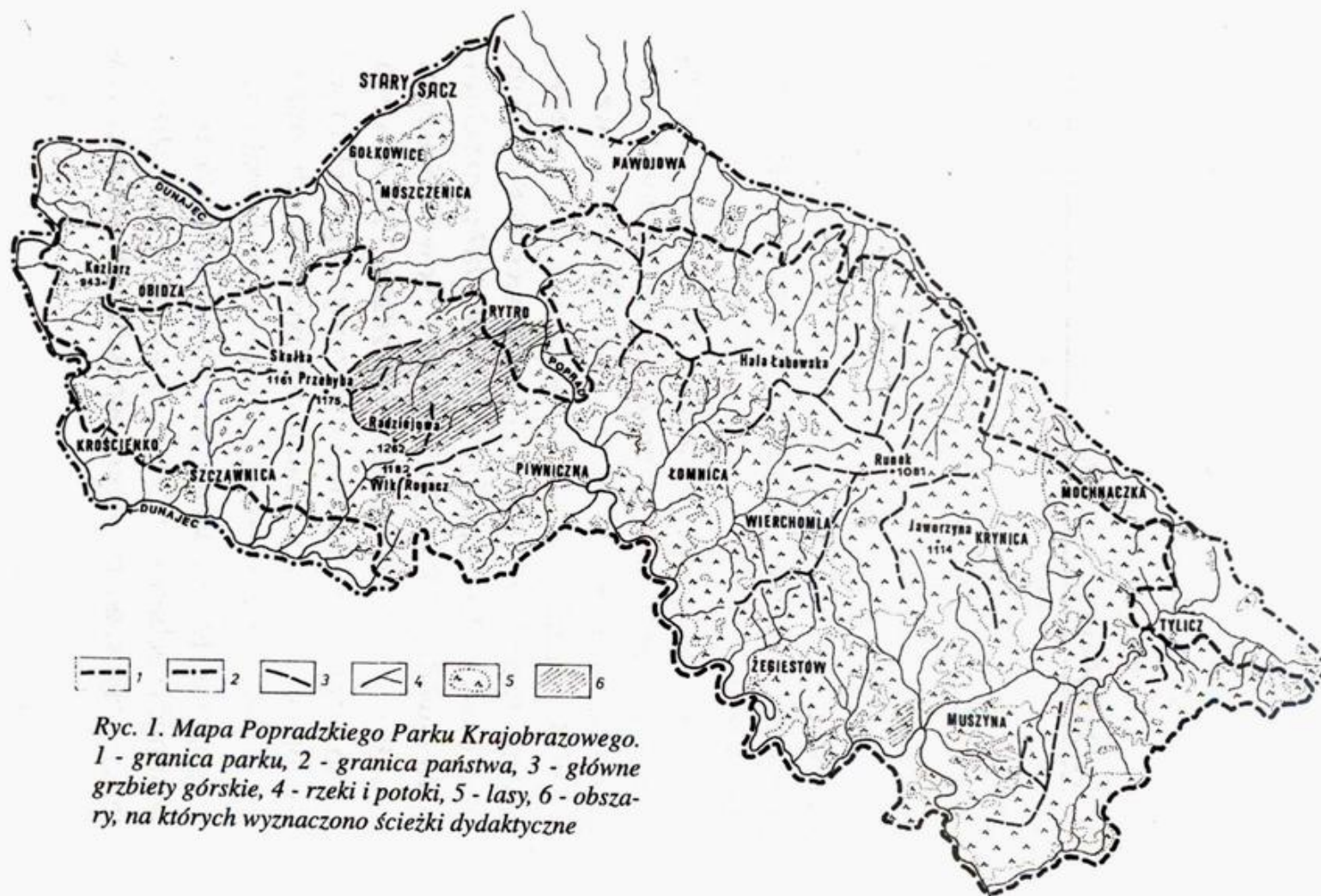

Popradzki Park Krajobrazowy – park krajobrazowy o powierzchni 54212 ha, obejmujący Beskid Sądecki. Jest jednym z największych parków tego rodzaju w Polsce; został utworzony w 1987 roku. Oprócz przyrody ożywionej występują tu wody mineralne (20% zasobów Polski), skałki (np. Diabelski Kamień na stoku Jaworzyny Krynickiej), czy jaskinie (np. Bania w Radziejowej). Najwyższą górą tego parku jest Radziejowa o wysokości 1262 m n.p.m.

Położenie i zasięg

Popradzki Park Krajobrazowy znajduje się w Karpatach Zachodnich, na terenie Beskidu Sądeckiego, gdzie zajmuje górne partie pasm Radziejowej i Jaworzyny Krynickiej wraz z położoną pomiędzy nimi przełomową doliną Popradu. Znaczną część – 80% – stanowią lasy.

Popradzki Park Krajobrazowy	
Położenie	gminy: Krościenko nad Dunajcem, Krynica, Łabowa, Łącko, Muszyna, Nawojowa, Ochotnica Dolna, Piwniczna, Rytro, Stary Sącz, Szczawnica
Data utworzenia	11 września 1987
Powierzchnia	542,1209 km ²
Otulina	249,0278 km ²

Ryc. 1. Mapa Popradzkiego Parku Krajobrazowego.
 1 - granica parku, 2 - granica państwa, 3 - główne
 grzbiety górskie, 4 - rzeki i potoki, 5 - lasy, 6 - obszary,
 na których wyznaczono ścieżki dydaktyczne

Flora

Z uwagi na zróżnicowanie wysokości terenu, wykształciły się tu piętra roślinne:

pogórze do 550-600 m n.p.m.

regiel dolny do 1100 m n.p.m.

regiel górny powyżej 1100 m n.p.m.

Regiel dolny stanowią głównie lasy jodłowo-bukowe, w dolinach rzek – grądy i łągi.

Górny, występujący wyłącznie w Paśmie Radziejowej, zajmuje bór świerkowy.

Na obszarze Parku występują rośliny alpejskie, takie jak kuklik górski oraz pięciornik złoty. Znajduje się tu również jedyne w Polsce naturalne stanowisko głogu wielkoowocowego.

Fauna

W rozległych, zwartych lasach żyje wiele gatunków ssaków leśnych, jak np.: wilki, rysie, jelenie, sporadycznie żbiki i niedźwiedzie. Występują górskie ptaki: orzeł przedni, płochacz halny, drozd obrożny, puchacz, puszczyk uralski, a do osobliwości należy wąż Eskulapa.

Trochę historii

Znana historia tych terenów zaczyna się w XIII w. kiedy to książę krakowski Bolesław Wstydlivy uposażył swą małżonkę św. Kingę w Stary Sącz i przyległe do niego ziemie. Księżna po przybyciu ufundowała klasztor klarysek. W późniejszych latach dzięki niemu znacznie wzrosła na tych ziemiach kolonizacja i zaczęły pojawiać się pierwsze osady. Od XV napływała tutaj ludność koczownicza zw. Wołochami. Można przypuszczać, że wówczas narodziła się tu odrębna pod względem kulturowym i etnicznym grupa Łemków, wysiedlona stąd w 1947 r. (akcja „Wisła”). XVII oraz XVIII wiek stanowiły w historii tegoż regionu bardzo ważne daty. Wtedy to, gdy Szwedzi pustoszyli potopem nasz kraj, w Nowym Sączu napotkali na opór, zaś ponad 100 lat później tutaj rozgrywało się tu wiele walk Konfederatów Barskich (m.in. rez. Okopy Konfederackie w Tyliczu i Muszynie). W czasie rozbiorów ziemie te przypadły Austrii. Po II wojnie światowej (aktywna sieć partyzantów i kurierów) utworzono woj. Nowosądeckie (1975), do którego je wcielono. Od 1999 r. należą do woj. małopolskiego.

Co nieco o turystyce i lecznictwie

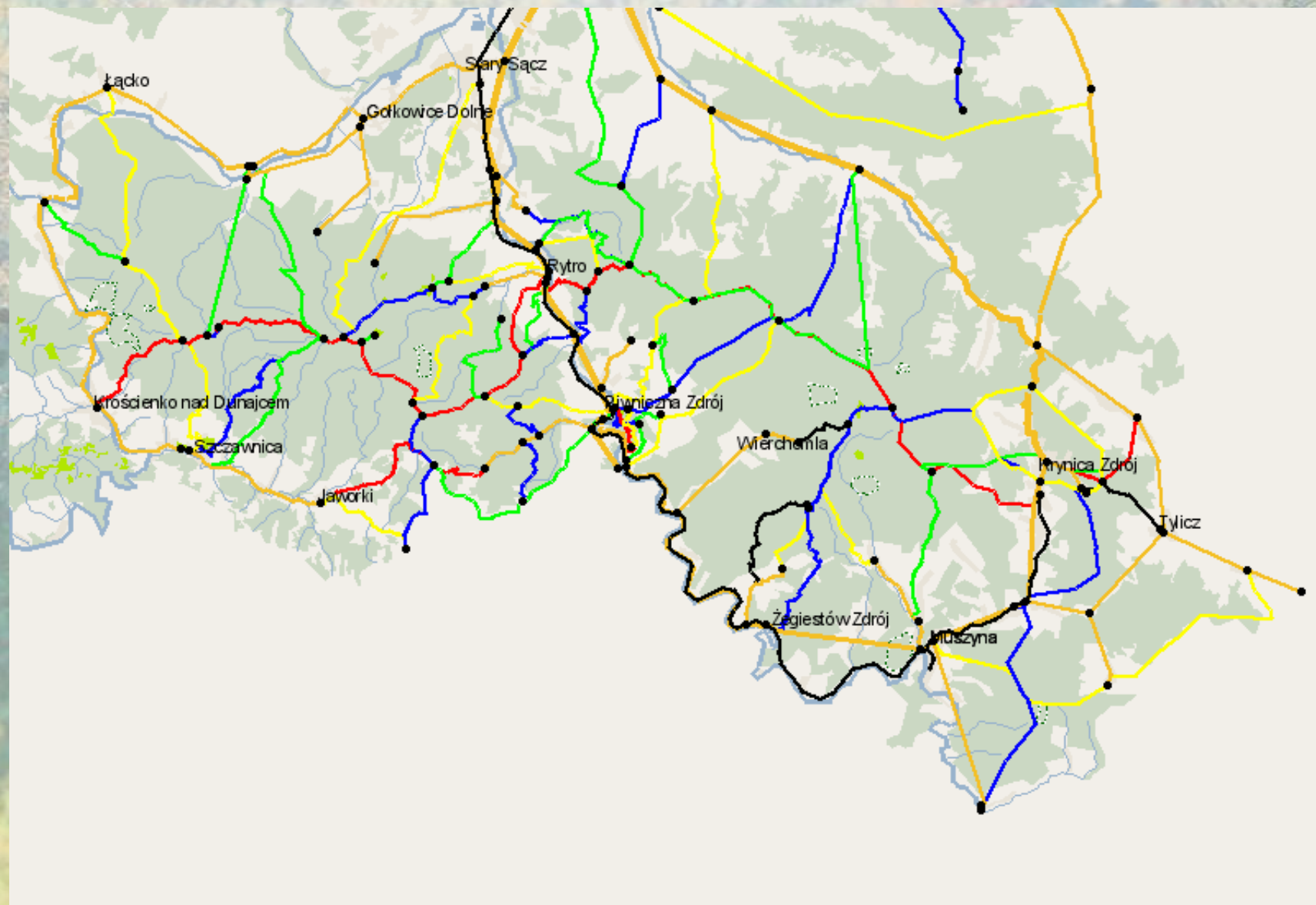
Obecnie Beskid Sądecki jest bardzo często odwiedzany przez turystów niezależnie od pory roku. W zimie odnajdują tutaj miejsce gdzie mogą uprawiać narciarstwo zjazdowe (Krynica-Słotwiny, Jaworzyna Krynicka, Wierchomla, Szczawnica) lub chodzić na wycieczki ski-tourowe. Na wiosnę oraz jesień do Krynicy, Muszyny, Piwnicznej oraz Szczawnicy przybywa spora liczba kuracjuszy chcących się leczyć metodami balneologicznymi tj. np. wody mineralne (szczególnie zasobna jest w nie Krynica – Zuber, Słotwinka, Główny, Jan, Józef, Mieczysław oraz Szczawnica – Szczawniczanka, Karol). Szybkiemu leczeniu chorób sprzyja również specyficzny mikroklimat (z dużą ilością ciepłych dni) niespotykany nigdzie indziej. W lecie zaś do miast oraz wiosek Beskidu Sądeckiego ściągają licznie ludzie chcący pochodzić po górach. W ich poznawaniu sprzyja im ogromna sieć szlaków, które pozwalają dotrzeć w niemal każde ładniejsze miejsce. Jak w raju będą się tu czuli także miłośnicy kolarstwa górskiego, a to dzięki temu iż uwzględniono ich potrzeby i szlaki rowerowe powstały w prawie każdej gminie na tym terenie. A kajakarze? Po prostu muszą wybrać się nad Poprad lub Dunajec – tam znajdą wszystko to, czego chcą

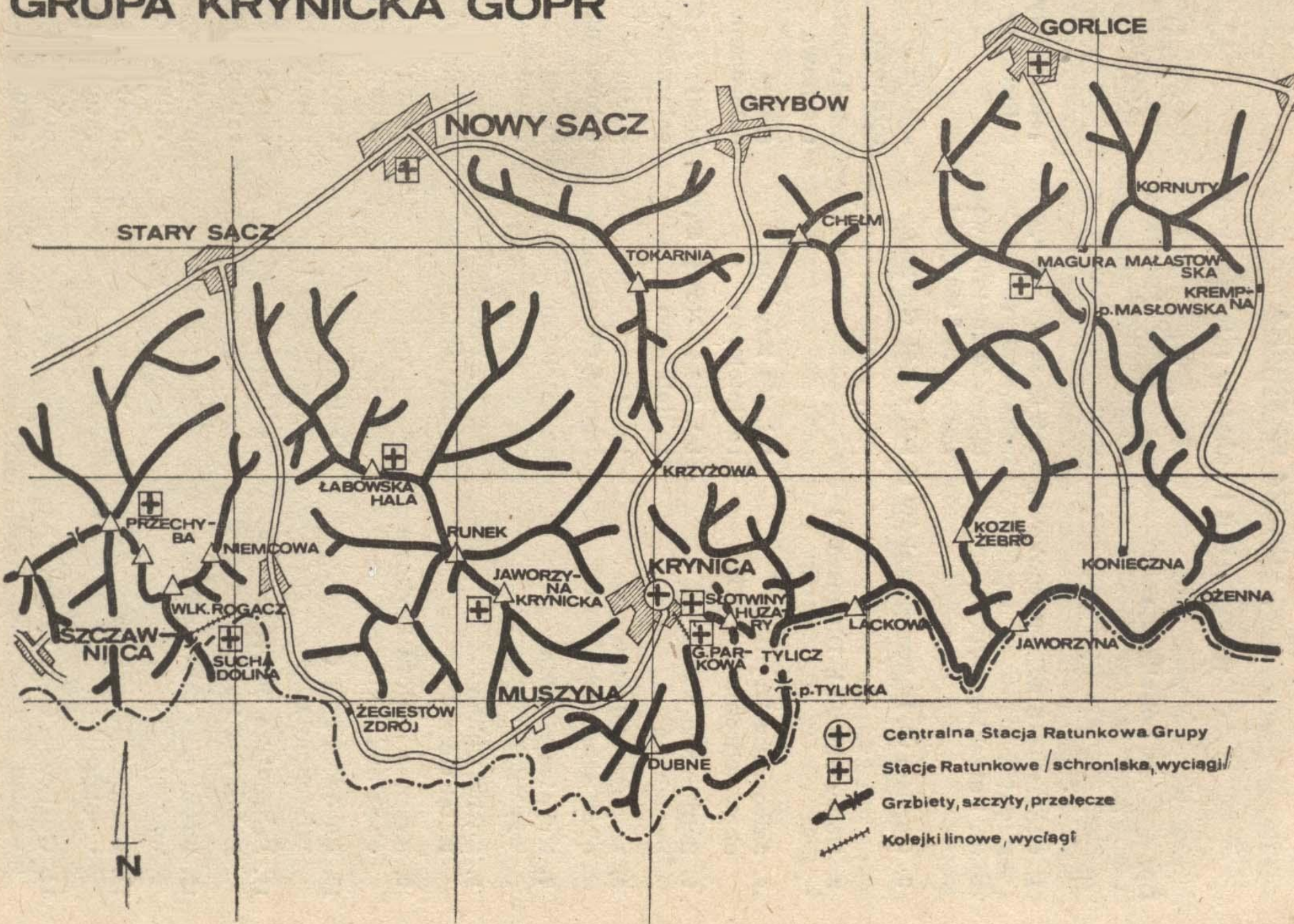
Pasma
Przehyby i
Radziejowej

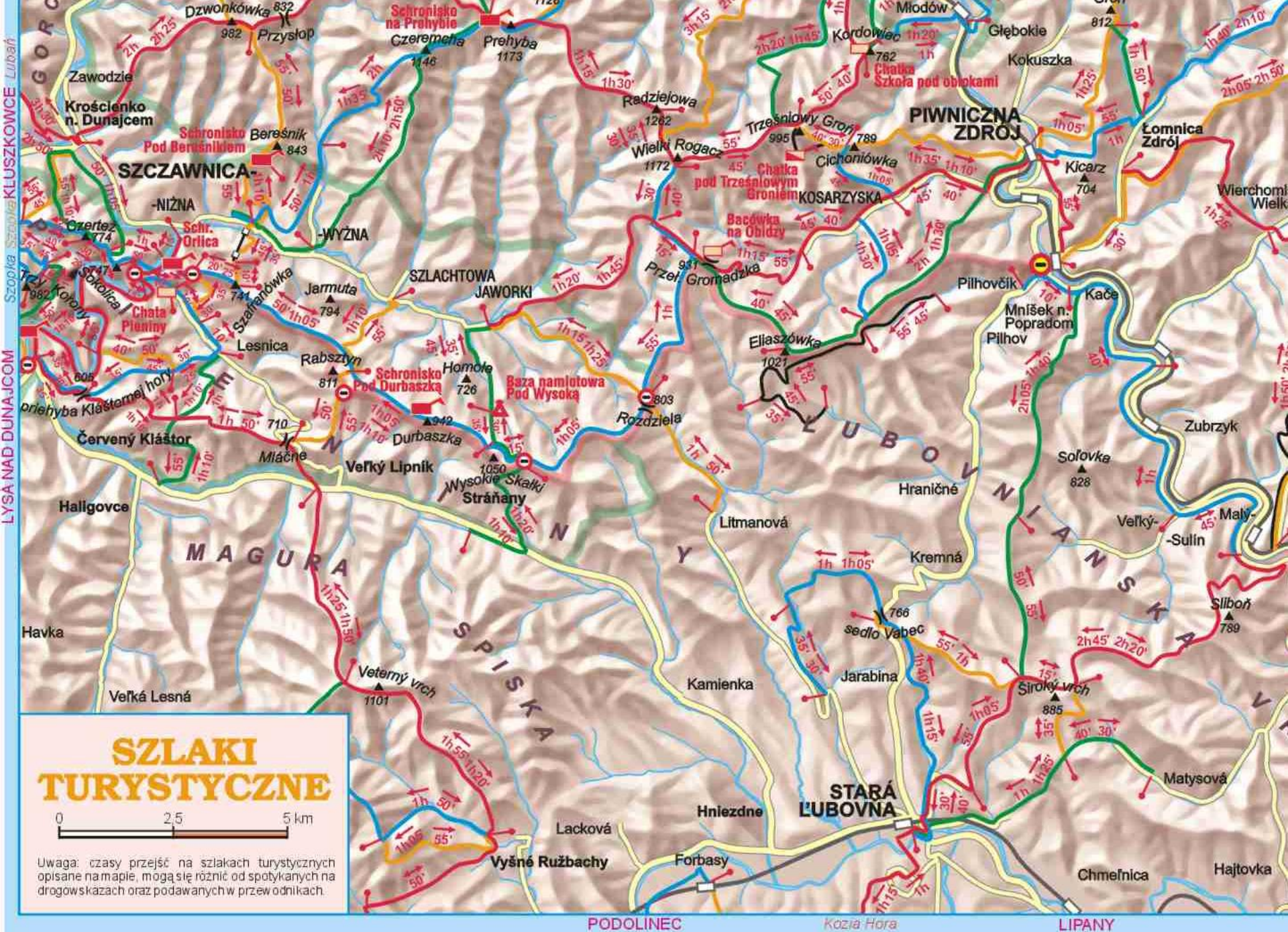
Pasma Jaworzyny Krynickiej

GRUPA KRYNICKA GOPR

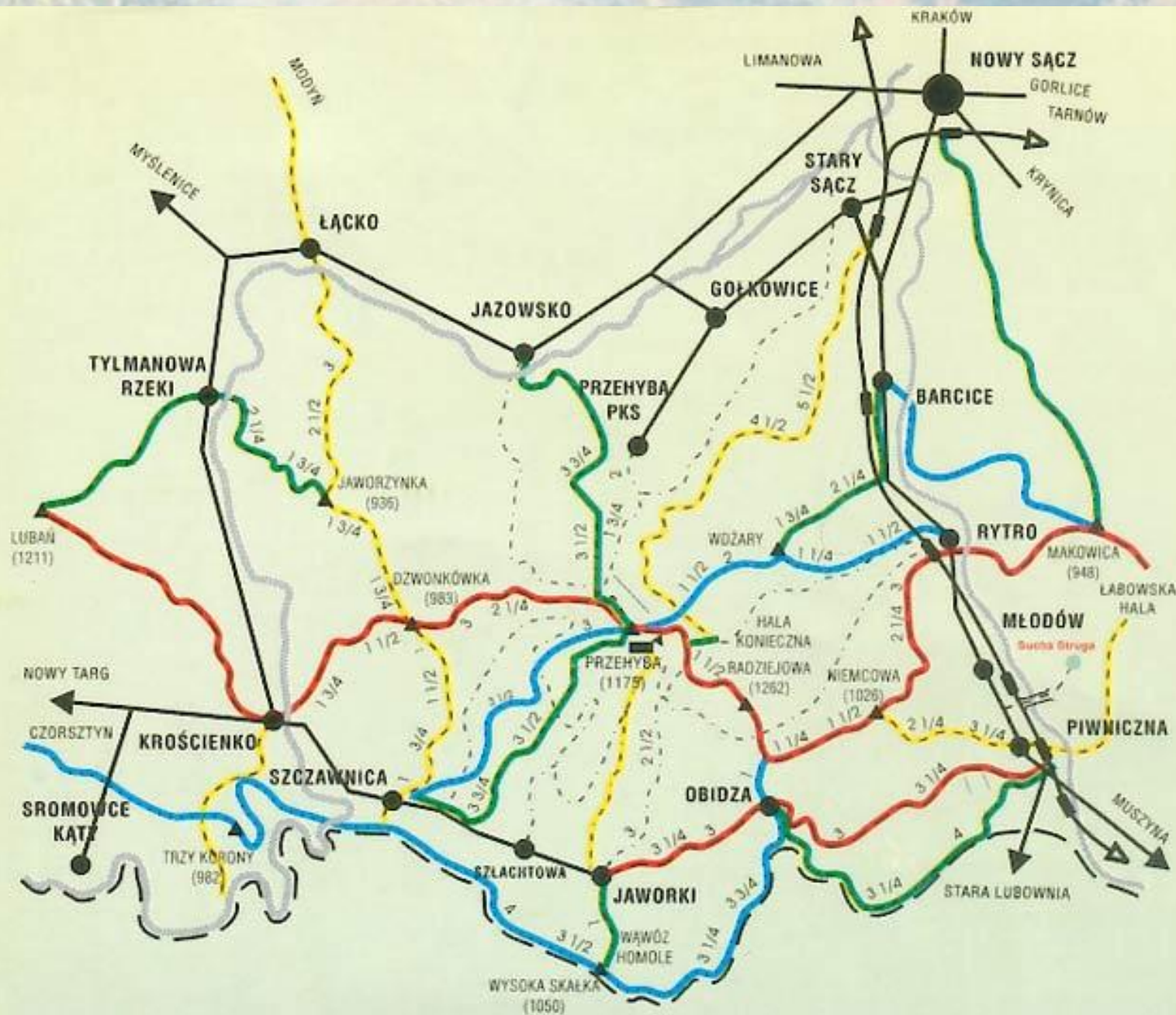

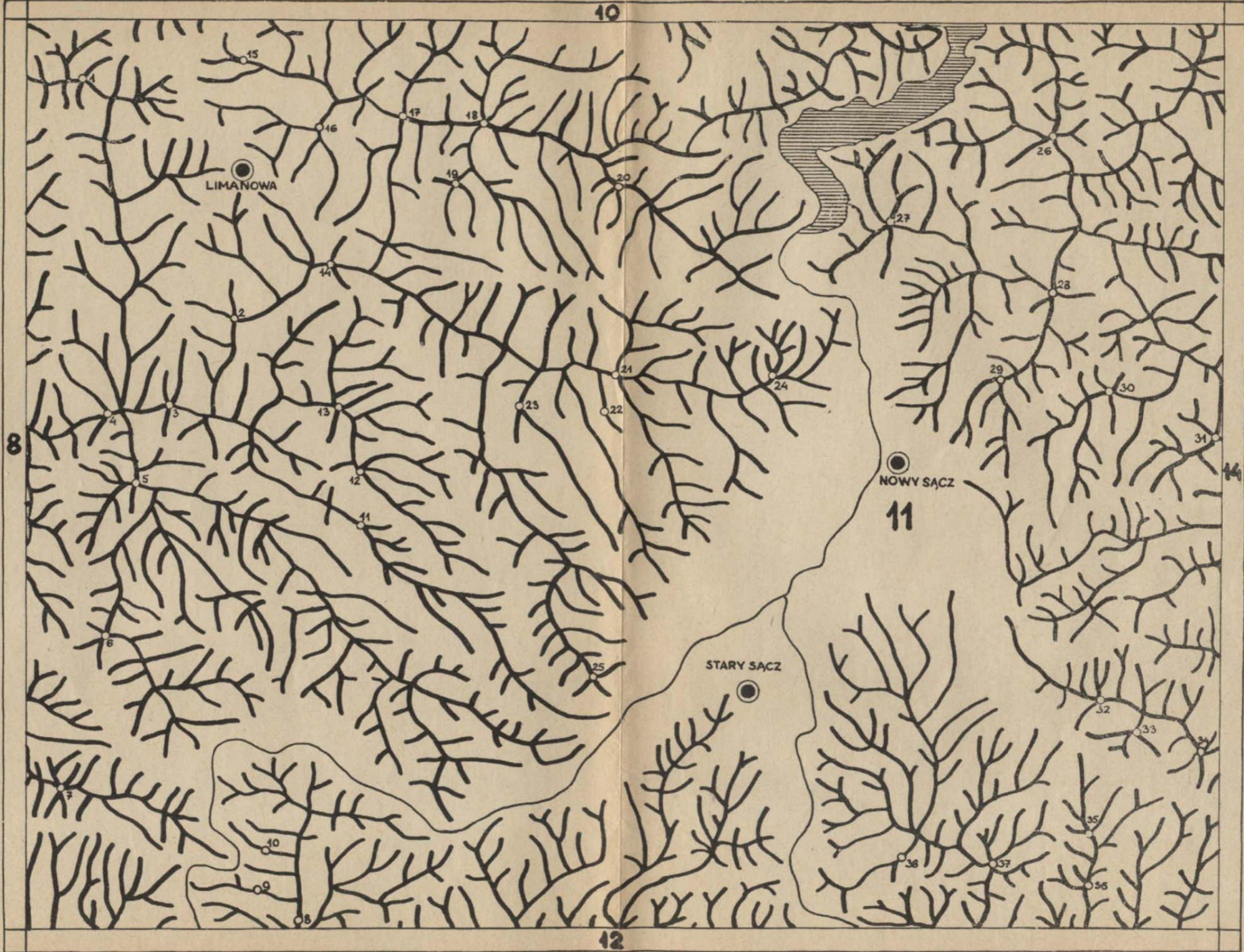

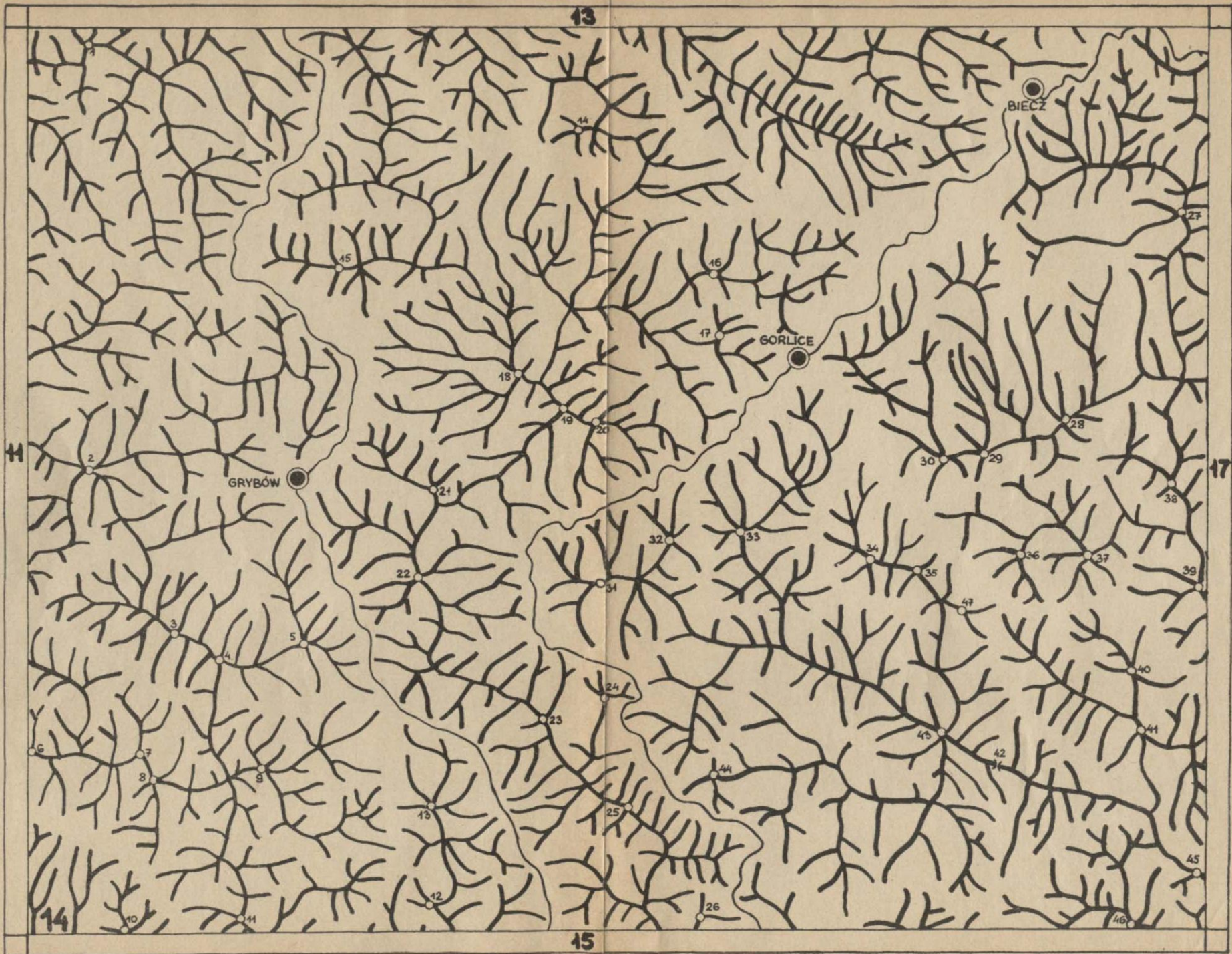

Berešnik

Berešnik

Okolice przełęczy Przysłop niedaleko Dzwonkówki

**SZLAK IM. JANA PAWŁA II
STARY SĄCZ - PRZEHYBA - KROŚCIENKO**

USTANOWIONY NA PAMIĄTKĘ WĘDRÓWEK
KAROLA WOJTYŁY PO BESKIDZIE SĄDECKIM
W LATACH 1959 - 1971 I KANONIZACJI
BŁ. KINGI - PATRONKI ZIEMI SĄDECKIEJ
PRZEZ JANA PAWŁA II W STARYM SĄCZU
W DNIU 16 CZERWCA 1999 ROKU.

PTTK ODDZIAŁ "BESKID"
NOWY SĄCZ

PTTK
NOWY
SĄCZ

RADZIEJOWA
2h 15 min.

KROŚCIENKO 4h 30 min.
DZWONKÓWKA 2h

PTTK
NOWY
SĄCZ

SZLAK im. JANA PAWEŁA II
KROŚCIENKO-PRZEHYBA
STARY SĄCZ

PTTK
NOWY
SĄCZ

DLA UPAMIĘTNIEŃA POBYTÓW
KAROLA WOJTYŁY - OJCA ŚWIĘTEGO

JANA PAWŁA II

W SCHRONISKU NA PRZEHYBIE W LATACH 1959 - 1971

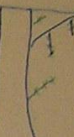
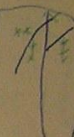
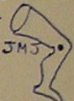
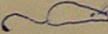
TABLICĘ TĘ UFUNDOWAŁO

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO KRAJOZNAWCZE

ODDZIAŁ "BESKID" W NOWYM SĄCZU

CZERWIEC 1999

Księga
Pamiętkowa
Schroniska
PTTK na Przehybie
otwarte w roku 1958

Modrzewie										
SEQ.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
A.D.	1959	1960	1961	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Via ↗	Sielski Potok	Sielski Potok	Szlach-towa 	Koszarki 	Koszarki 	Koszarki 	Koszarki 	Koszarki 	Koszarki 	Szlach-towa
Via ↘	Pioniczna 	Rytro 	Wodospad stary Potok	Młaki Jaworki	Szlach-towa 	Młaki Jaworki	Szlach-towa 	Szlach-towa 	Gabon 	Szlach-towa
KTO	JAJ, JMJ, TK, MDK, KW, JC, DC, JH.	JG, JAJ, JMJ, TK, JH.	JG, JFG, JAJ, JMJ, TK, AH, JH.	Subst. JG, JAJ, JMJ, TK, KW, JC, JH.	JAJ, JMJ, TK, JH.	TW, JG, JFG, JAJ, JMJ, JH.	TW, JG, JAJ, JMJ, JH, KW, DC.	TW, JG, JAJ, JMJ, TK, KW, JC.	for. TW, JG, JAJ, JMJ, TK, KW, JC.	pot. TW, JG, JAJ, JMJ, TK, KW, JC, DC.
Odkrycia geograficzne	ist.	Fałszywe Młaki	Młaki Kotelnice Komieczna - Czerwony Trawers Wodospad	Podana za Skł. Koz. Młaki			Spec.	m. prim.	Holweg - Ombrometr Hala Mirkowa	
Operatory	α^- MDK			α^- JG		α^- TW α^+ ♂		α^+ JG	α^- JMJ 	α^- ♂
Awanse										
Varia	AK XV	" α^- TK" 	"Niagara Falls" (α^+ ♀)	Kabanoś 			Pyskorka	"Szary Zrój" 	Morciek Hurra!	"A Donald" "Wujcio Bajeczka"

Za to wszystko dziękujemy.

Wmurowanie tablicy
pamiątkowej z okazji

X-go polytu

zimowego na Przekybie

26.1.1969 - 4.2.1969

Języ A. Janiż
Janina Ch. Janikowe

J. Gierucha

Tenia Kowalska

Henryk

Pnchylka 2-10.2.1971.

Grozilo, że po dziesięciu latach systematycznych,
ciężkich zimowych polowań na Pnchylce
zniknie miejsce. Teraz, po powrocie p. Mariana
Patyka mamy w perspektywie następnych
10 lat i "umysłowanie" następnej fałszywej.
Pracownicy Gospodarstwa decydują o prowadzeniu
usoku schroniska.

Jenry Janik

Jenine Jenikowa

Tosia Korwalek

Henryk

J. Gierak

*Symela Walenty
gospodarz schroniska*

BESKID O.T.T.

**DROGA PRZEZ PREHYBĘ (4.c.) DO
SZCZAWNICY (8.c.) i PIENIN.**

MILLENNIUM

POLONIAE

Wielki Rogacz - skrzyżowanie szlaków

07.10.48 Z. B. T. U.
P. Z. M. H. L. C. H.
F. R. A. N. K. O. W. I.
E. R. Z. A. K. S. J. O. W. I.
M. I. C. H. A. L.
C. I. J. A. D. O. 1901

W TYM MIEJSCU,
W DOMU NOSALOWA,
W L. 1938-1961
MIECISŁA SIĘVROKI

SZKOŁA PODSTAWOWA
W KTÓREJ KOLEJNO UCZYLIŚ

JAN KOŚZYK
STANISŁAW WIŚNIEWSKI
MARIA PAWLICZAK
STANISŁAW KONSTANTY
JERZY ŚWISTERSKI
EDWARD GRUCELA
MIECISŁAW ŁOMNICKI
JAN CISOWSKI
JÓZEF GŁOWANIA

TOW. MIECISŁAWIENICZESKI, 2003R

Obidza

**KURIEROM –
CO SZLAK PRZEZ ZIELONE
GRANICE ORGANIZOWALI
I WIELOKROTNIE PRZEBY
WALI, OBYWATEŁOM POL
SKIM, SŁOWACKIM, WĘGIER
SKIM, KTÓRZY NA TYM SZLA
KU UDZIELALI POMOCY, TY
SIĄCOM BEZIMIENNYCH,
KTÓRZY PRZEBYLI ŚCIEŻKI
„KURIERSKIEGO SZLAKU”
– 1939 — 1944 —
W DOWÓD PAMIĘCI TABLI
CĘ TĘ POŁOŻONO – 1969**

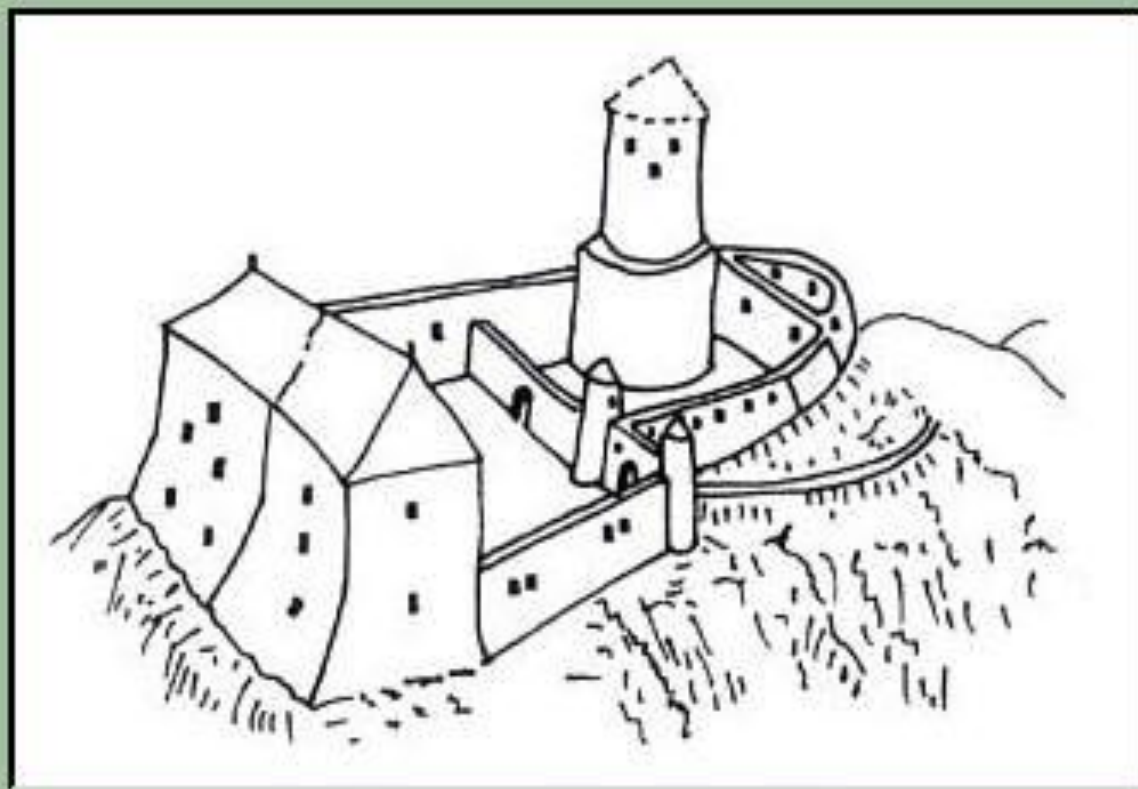

GMINA
RYTRO

 FAIR PLAY
CERTYFIKOWANA
LOKALIZACJA INWESTYCJI

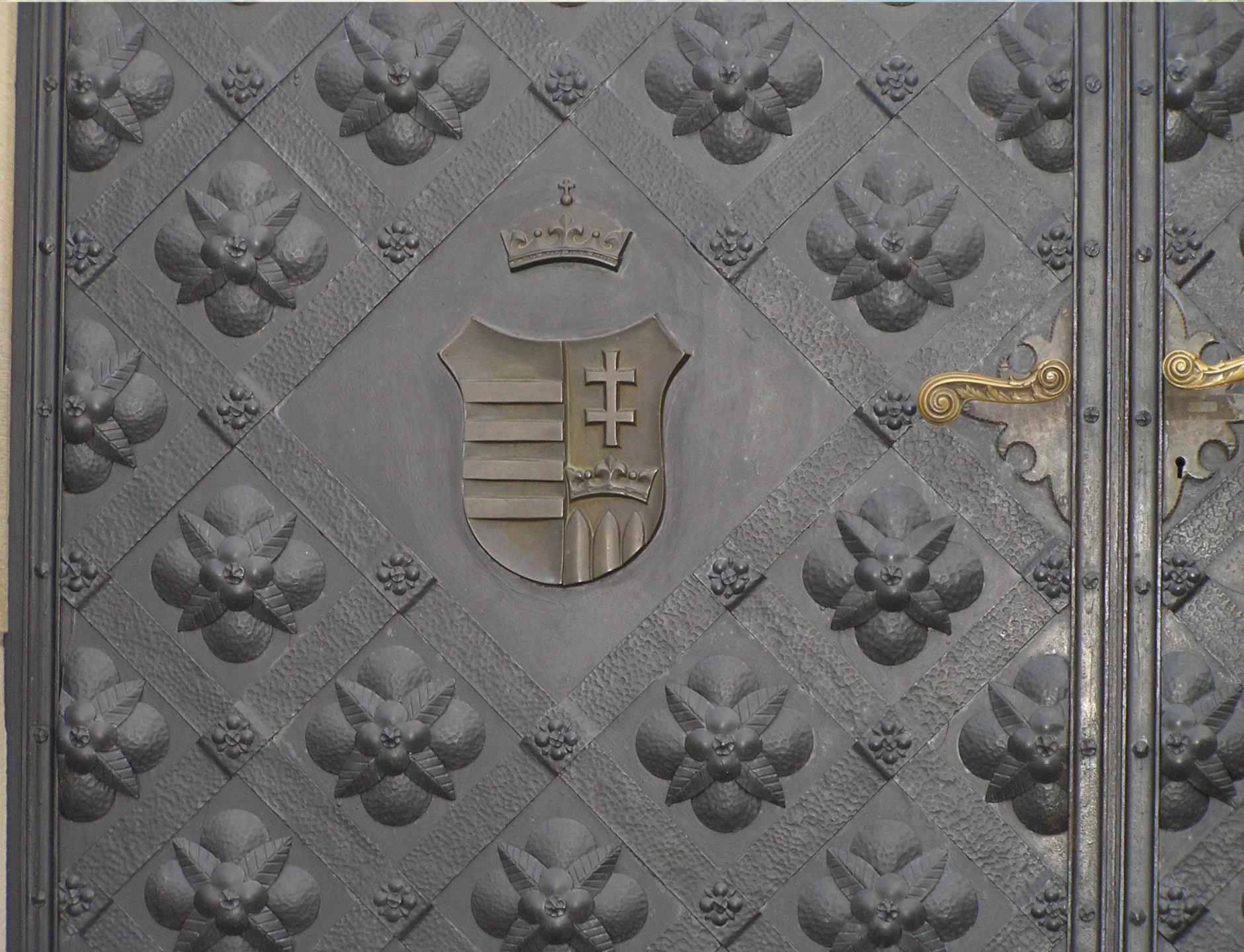

KROLOWA JADWIGA

ŻONA WŁADYSŁAWA ŁOKIETKA

MATKA KAZIMIERZA W^{GO}

W TYM KLASZTORZE R. 1333 PRZYJĘŁA SUKIENKĘ ZAKONNĄ

TU POCHOWANA ROKU 1340.

SÁMĚTA SÁNDVIG - SZENT HENRIK

BYDŁA
ZRODŁO

MAŁOPOLSKI SZLAK PAPIESKI

im. JANA PAWŁA II

Kraków - Stary Sącz

Hala Pisana

O JEZU UWIELBIONY PO
SWYM CHWALEBNYM
ZMARTWYCH WSTANIU & RACZ
WYSŁUCHAĆ PROŚB MOICH.
PRZEMIEN WSZYSTKIE UTRAP
IENIA MOJE. CHWAŁA OJCU
W.

CHOCBY TĘBA CHRYSTE PANIE
POGARDZIŁY OBCE LUDY
TO NA POLSKIM ZAWSZE ŁANIE
CHŁOP CI SKŁONI SIĘ JAK WPRZODY.
CHŁOP POSŁAWI BOŻĄ MEKĘ
U WROT WIOSKI NA ROZSTAJU
BYS WYCIĄGNAŁ JEZU RĘKĘ
I WŁODAŻYŁ W NASZYM KRAJU

MIEJSCE USWIĘCONE
KRWIA POLAKÓW
POLEGŁYCH W WALCE
O WOLNOŚĆ

TO POLEGŁ ZORNIERZ
1PSD-AK GRUDA SWIERKA
ADAM KONDOLEWICZ BŁYSK
* 1925 † 1944

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI

Skotarki

Schronisko na Hali Łabowskiej

www.e-Beskidy.com - BESKIDZKI SERWIS INTERNETOWY

fol. Jarosław Dobkiewicz

Radziejowa widok

Eliaszkówka

Zimowa Niemcowa

Tatry z Przehyby

Radziejowa

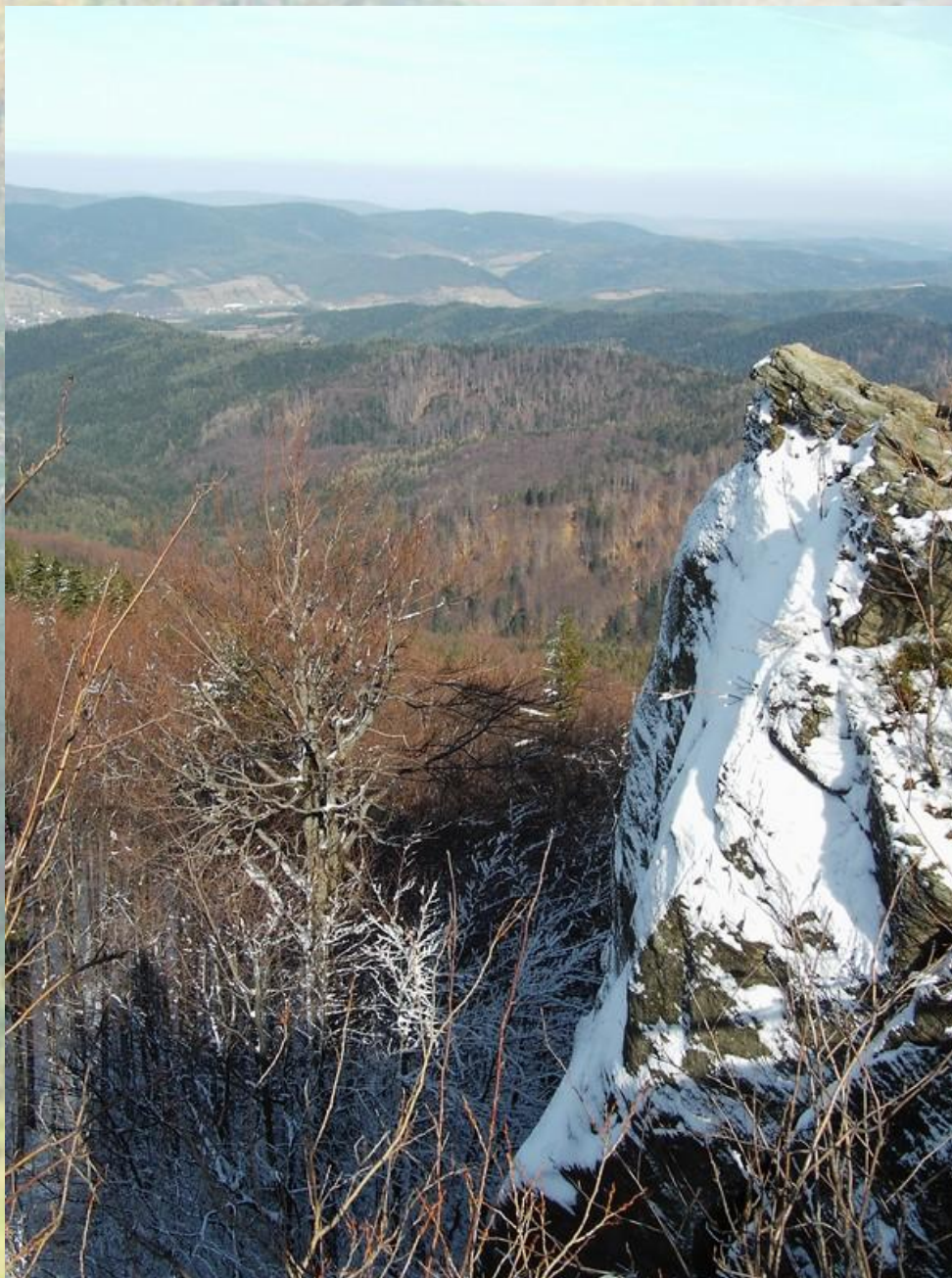
Tatry z Radziejowej

Obidza

Dolina Czercza

Czarcia Skala

Pasmo Jaworzyny

Radziejowa

Wieczorny widok na Kotlinę Sądecką

Niedaleko Obidzy

Jesień

**Potok
W
Kosarzyskach**

Skotarki – z Łomnicy na Łabowską

Dolina Popradu

Spod Makowicy

Kapliczka pod Niemcową

**Kapliczka
Pod
Jaworzynką**

Pisana Hala

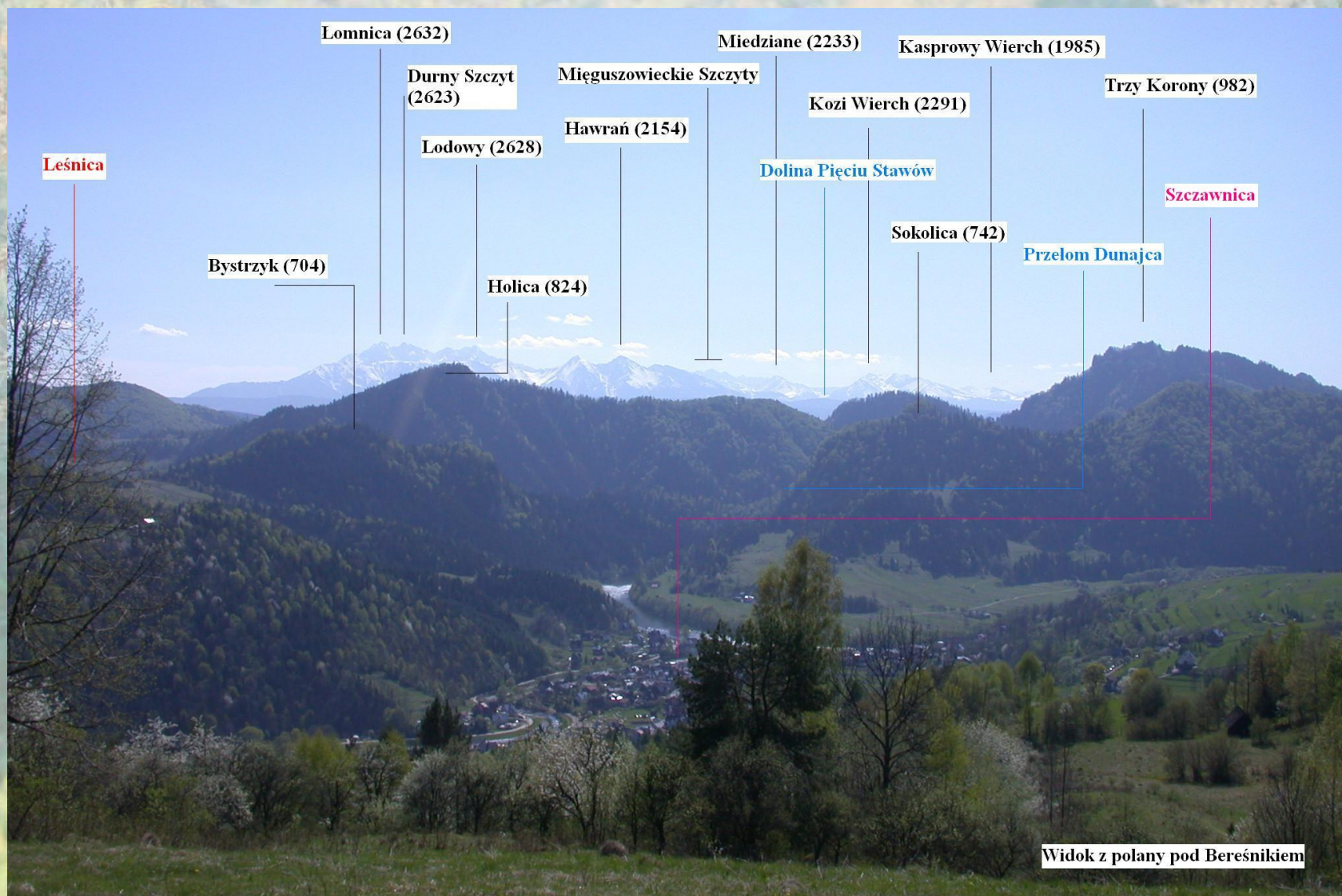
Pod Berešnikiem

Schronisko PTTK pod Bereśnikiem – górskie schronisko turystyczne położone w Beskidzie Sądeckim, w Paśmie Radziejowej, w okolicach szczytu Bereśnik (843 m n.p.m.).

Zostało otwarte dla turystów w 1989 - wybudował je Oddział Pieniński PTTK. Schronisko, ze względu na bliskość Szczawnicy będącej miejscowością uzdrowską, jest bardzo popularne. Dysponuje 40 miejscami noclegowymi w pokojach 2-, 4-, 7- i 8-osobowych.

Ze schroniska rozciąga się wspaniała panorama na Tatry oraz Pieniny (szczególnie na pasmo Małych Pienin).

Do schroniska prowadzi szlak turystyczny ze Szczawnicy (↑1 h, ↓0:40 h), biegnący dalej na Dzwonkówkę (982 m n.p.m.), gdzie łączy się z Głównym Szlakiem Beskidzkim. Ze Szczawnicy można się dostać również szlakiem rowerowym.

Schronisko PTTK na Przehybie (1150 m n.p.m.) – górskie schronisko turystyczne położone w Beskidzie Sądeckim, w Paśmie Radziejowej. Do obiektu można się dostać szlakiem turystycznym lub asfaltową drogą.

Historia schroniska

Pierwsze plany budowy schroniska pojawiły się już w 1908 w miejscowym Towarzystwie Tatrzańskim. Projekty te jednak zostały odłożone do czasu zebrania odpowiedniej sumy pieniędzy. Powrócono do nich dopiero 20 lat później, wtedy jednak pojawiły się problemy z kupnem odpowiedniej parceli. Najpierw nie chciała jej sprzedać gmina Szlachtowa, a później hrabia Stadnicki, właściciel okolicznych terenów. Porozumienie zawarto dopiero w 1936. Pierwszą część schroniska (parter) udostępniono w październiku 1937, a na początku następnego roku możliwości noclegowe zwiększyły się do 52 miejsc. Dzierżawcą schroniska został góral ze Szczawnicy, Walenty Smela. W 1938 otrzymało imię Kazimierza Sosnowskiego.

W okresie okupacji schronisko było czynne do 1943, przy czym w latach 1940 - 1941 gospodarzył tam *reichsdeutsch* Aleksander Bittner, zapalony turysta górski i narciarz. Był to człowiek rozdarty pomiędzy lojalnością wobec dwóch ojczyzn - Polski i Niemiec, życzliwy wobec Polaków, a nawet konspiracji - na początku 1942 popełnił samobójstwo. Być może przerosła go sytuacja ciągłego lawirowania pomiędzy Niemcami i Polakami. Następnym gospodarzem był *volksdeutsch* Jorman, który również przymykał oko na turystów mających kontakty z partyzantami. W 1944 zamiast Jorman opuścił teren, który z powodu działań partyzanckich stał się zbyt niebezpieczny - wtedy na dobre zagościły w schronisku różne grupy bojowe. Nie mogło to ująć uwadze władz i w listopadzie Niemcy ostrzelali obiekt z działka przeciwlotniczego, a w grudniu oddział Wehrmachtu spalił resztki zabudowań.

Po wojnie problemem w odbudowie stały się znowu środki finansowe. W 1953 PTTK postawiło schron turystyczny, mogący pomieścić 16 osób - część materiałów wnoszono na plecach. Wkrótce rozpoczęto budowę schroniska z prawdziwego zdarzenia i w sierpniu 1958 stanął kamienny obiekt, kryty gontem, architekturą wpisujący się w beskidzki krajobraz. Posiadał centralne ogrzewanie i ciepłą wodę, a także oświetlenie elektryczne i telefon, co w tamtym czasie wcale nie było normą wśród schronisk. Dawny schron służył turystom jeszcze do 1982.

17 grudnia 1991 spłonęła drewniana część obiektu. Na szczęście w budowie był już nowy budynek, tzw. Jaśkówka, który już od następnego roku mógł przyjąć 30 osób. Obok postawiono tymczasowy bufet, a spalone schronisko odbudowano i od 1998 ponownie może spełniać swoje zadanie.

Wyposażenie schroniska

30 miejsc noclegowych w schronisku i 40 miejsc w Jaśkówce o różnym standardzie - od "jedynek" do wieloosobowych pole namiotowe
bufet i jadalnia
wyciąg narciarski

Szlaki turystyczne

Główny Szlak Beskidzki na odcinku z Rytra do Krościenka.

Rytra - Przehyba - Szczawnica

Szczawnica - Gabańka - Przehyba - Jazowsko

Stary Sącz - Moszczenica Wyżna - Przehyba

Schronisko PTTK na Hali Łabowskiej położone jest w Beskidzie Sądeckim, w centralnej części pasma Jaworzyny, na wysokości 1061 m n.p.m.

Historia schroniska zaczęła się w 1953, kiedy na rozległej Hali Łabowskiej oddział PTTK z Nowego Sącza wybudował schron turystyczny, składający się z pokoiku i kuchni. Kilka lat później obiekt rozbudowano, dodając dwa pokoje – schron mógł pomieścić 40 osób. W latach 1973-1980 doszło do kolejnej rozbudowy i budynek zyskał dzisiejszy wygląd schroniska. W 1995 schronisku nadano imię Władysława Stendery.

Obecnie schronisko jest obiektem turystyki kwalifikowanej. Otacza je Popradzki Park Krajobrazowy, a w pobliżu znajdują się trzy rezerваты przyrody.

Szlaki turystyczne

Przez Halę Łabowską biegnie Główny Szlak Beskidzki . Czas dojścia z Rytra – 4:30 h, w odwrotną stronę 3:30 h, z Jaworzyny Krynickiej 3:15 h, w odwrotną stronę 3:30 h.

Inne szlaki turystyczne:

z Łabowej - 1:45 h, 2 h.

z Łomnicy - Zdrój - 3:15 h, 2 h.

z Piwnicznej - Zdrój - 3 h, 2:30 h.

Przez Halę przebiega również szlak przyrodniczy im. hrabiego Adama Stadnickiego.

Bacówka PTTK Nad Wierchomlą - schronisko turystyczne PTTK położone w Beskidzie Sądeckim, w paśmie Jaworzyny Krynickiej, pomiędzy Runkiem i Pustą Wielką. Usytuowane jest na wysokości 880 m n.p.m., na rozległej polanie Nad Wierchomlą, której stoki opadają do doliny Małej Wierchomli. Z polany rozciągają się widoki na pasmo Radziejowej i - przy dobrej widoczności - na Tatry.

Bacówka działa od 1978 roku. Inicjatorem budowy był działacz krynickiego oddziału PTTK, Stanisław Nowak. Mieści się ona w przebudowanym spichlerzu, który przeniesiono ze Złockiego (stąd nietypowa dla bacówek architektura).

Bacówka należy do "Klubu Bacówkarza" wraz z trzema innymi beskidzkimi bacówkami: Bacówką PTTK na Krawców Wierchu (Beskid Żywiecki), Bacówką PTTK na Rycerzowej (Beskid Żywiecki) oraz Bacówką PTTK na Maciejowej (Gorce).

W pobliżu znajdują się dwa rezerваты przyrody, gdzie objęto ochroną buczynę karpacką.

Ok. 1,5 km od bacówki znajduje się stacja narciarska "Wierchomla".

Szlaki turystyczne

- z przystanku PKS w Wierchomli Małej - 1.30 godz, 0.45 godz.
- z Żegiestowa Zdroju (PKP i PKS) przez Pustą Wielką - 5 godz, 3 godz.
- od schroniska na Jaworzynie Krynickiej przez Runek - 1.50 godz, 2.30 godz.
- od schroniska na Łabowskiej Hali przez Runek - 3 godz, 3.15 godz.
- z Żegiestowa przez Pustą Wielką i Jaworzynkę - 5 godz, 3.30 godz.
- od przystanku PKS w Szczawniku przez Jaworzynkę - 3 godz, 2.30 godz.

Schronisko na Jaworzynie Krynickiej (obecnie nazywane oficjalnie "Hotelem górskim") położone jest na wysokości 1050 m n.p.m., poniżej szczytu Jaworzyna Krynicka w Beskidzie Sądeckim.

Historia

Dawny schron na fundamentach obiektu gospodarczego, obecnie ośrodek - muzeum PTTK

Pierwsze projekty budowy schroniska pojawiły się w 1928, wśród działaczy Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Krynicy. W 1929 wykupiono grunt i zaczęto gromadzić materiały budowlane, ale sprawa budowy zaczęła się przeciągać. Otrzymane fundusze przeznaczono na dokończenie schroniska w Dolne Chochołowskiej, gromadzenie nowych środków pieniężnych rozpoczęto dopiero w 1932. Sporna była kwestia jego lokalizacji - Kazimierz Sosnowski chciał obiektu na szczycie Jaworzyny lub przy szlakach turystycznych, natomiast dr Wacław Graba-Łęcki, naczelny lekarz Krynicy i jednocześnie prezes krynickiego oddziału PTT, na trasach spacerowych kuracjuszy.

Do prac budowlanych przystąpiono zimą 1933/1934. Najpierw wybudowano trzy betonowe zbiorniki, oczyszczalnik i kanalizację. W grudniu 1934 ukończono prace ciesielskie i na święta Bożego Narodzenia do schroniska wprowadzili się prowizorycznie pierwsi gospodarze - Maria i Jan Kamyk. Prace ostatecznie zakończono w 1937.

Schronisko posiadało 70 miejsc noclegowych, stylowo urządzonej jadalnię, budynek gospodarczy i niewielkie muzeum przyrodnicze. Nadano mu imię Józefa Piłsudskiego, który, według miejscowych przekazów, miał zasadzić limbę na stokach Jaworzyny, rosnącą do dnia dzisiejszego. Obiekt stał się atrakcją turystyczną, gościł tutaj m.in. Jan Kiepura, lotnicy z Szkoły Orłąt oraz księżniczka Juliana, przyszła królowa Holandii, wraz z mężem Bernhardem.

W sierpniu 1939 gospodarze opuścili schronisko. Powrócili dopiero w czerwcu roku następnego, kiedy budynek został splądrowany i zdewastowany przez szabrowników. Na polecenie niemieckiego dyrektora krynickiego uzdrowiska ponownie rozpoczęli działalność, do czego walenie przyczyniły się ukryte wcześniej zapasy alkoholu. Często przybywały tutaj grupy Hitlerjugend i niemieccy żołnierze, przebywający w Krynicy na rekonwalescencji. W 1942 Jan Kamyk został aresztowany i wywieziony do obozu w Oświęcimiu. W marcu 1943 schronisko i cały majątek Kamyków przejęła kuzynka Marii Kamyk wraz z mężem, reichsdeutschem i burmistrzem Krynicy. W czerwcu 1944 polscy partyzanci zdewastowali schronisko i po tym wydarzeniu nowi gospodarze opuścili obiekt, który w październiku spłonął, podpalony przez Niemców podczas obławy na partyzantów.

Po wojnie miejscowi działacze PTT postanowili na tym miejscu urządzić najpierw schron turystyczny o nazwie "Sarenka", który powstał na fundamentach dawnego budynku gospodarczego. Posiadał jedną izbę, świetlicę i małą kuchnię. Schron szybko okazał się za mały; w 1960 oczyszczono stare fundamenty i piwnicę i postawiono parterowy, drewniany budynek z 20 miejscami noclegowymi, natomiast schron przeznaczono na Ośrodek Kultury Turystyki Górskiej, obecnie muzeum PTTK. W kolejnych latach prowadzono dalsze prace budowlane - postawiono kamienne ściany, klatkę schodową, sanitariaty, uruchomiono centralne ogrzewanie oraz doprowadzono prąd. W dawnych suterenach urządzono kuchnię, a wyżej jadalnię. W 1967 schronisko miało już 40 miejsc noclegowych w pokojach 2-4 osobowych i salach zbiorowych.

Do ostatniej przebudowy doszło w 1993 - miała ona na celu poprawić komfort noclegów oraz zwiększyć bezpieczeństwo nocujących. Ze starego schroniska zostały tylko fundamenty. Budynek otwarto ponownie w 1997 - posiada on biologiczną oczyszczalnię ścieków oraz kolektory słoneczne dla ciepłej wody. Znacznie zwiększył się również standard schroniska i ceny za nocleg, co z kolei nie spodobało się części wytrawnych turystów, odczuwających sentyment do starego obiektu.

KOMPLEKS SPORTOWO REKREACYJNY "KICARZ" PIWNICZNA ZDRÓJ

Legenda

- 1 Parkingi
- 2 Dolna stacja dolnej kolejki
- 3 Górna stacja dolnej kolejki
- 4 Dolna stacja górnej kolejki
- 5 Górna stacja górnej kolejki
- 6 Budynek główny
- 7 Budynek baczki
- 8 Kompleks domków letniskowych

